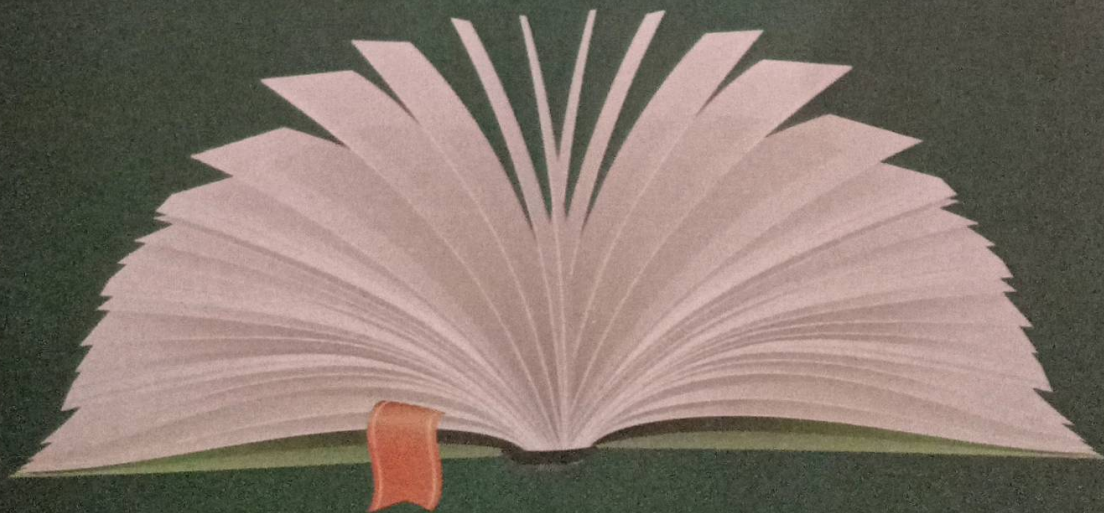

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH**

KỶ YẾU HỘI THẢO KHOA HỌC

**NGHIÊN CỨU, GIẢNG DẠY
CÁC MÔN KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN
TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO**

NGHỆ AN, THÁNG 7 NĂM 2019

MỤC LỤC

NGUYỄN THÁI SƠN.....	5
BẢO CÁO ĐỀ DẪN HỘI THẢO NGHIÊN CỨU, GIẢNG DẠY CÁC NGÀNH KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO	
LÊ THỊ NAM AN.....	10
VẬN DỤNG DẠY HỌC THEO TIẾP CẬN CDIO CHO BÀI HỌC LÝ LUẬN NHẬN THỨC DUY VẬT BIẾN CHỨNG TRONG HỌC PHẦN "NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN" Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH	
NGUYỄN LƯƠNG BẰNG.....	17
ĐẠO ĐỨC BÙ ĐẮP MỘT PHẦN CHỖ TRỐNG CỦA KIỂM SOÁT QUYỀN LỰC	
NGUYỄN LƯƠNG BẰNG.....	23
GIẢNG DẠY CÁC MÔN KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN CHO SINH VIÊN TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO	
PHẠM THỊ BÌNH.....	29
VẬN DỤNG QUAN ĐIỂM HỒ CHÍ MINH VỀ DẠY - HỌC CÁC MÔN KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI GIÁO DỤC, ĐÀO TẠO HIỆN NAY	
HẮC XUÂN CẢNH.....	34
TÁC ĐỘNG CỦA CUỘC CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP LẦN THỨ TƯ (CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0) ĐỐI VỚI CÁC NGÀNH KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN	
NGUYỄN THỊ DIỆP.....	42
NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY HỌC PHẦN TÁC PHẨM MÁC-LÊNIN VỀ CHÍNH TRỊ THEO ỨNG DỤNG TIẾP CẬN CDIO	
TRẦN THỊ KHÁNH DUNG.....	48
ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP THỰC HÀNH, THỰC TẬP CHO SINH VIÊN NGÀNH CÔNG TÁC XÃ HỘI, TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH	
ĐINH THẾ ĐÌNH.....	56
NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG, HIỆU QUẢ HỌC TẬP LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY	
PHAN THỊ THÚY HÀ - ÔNG THỊ MAI THƯƠNG.....	63
MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ MẠNG LƯỚI CƠ SỞ THỰC HÀNH, THỰC TẬP VÀ KIỂM HUẤN VIÊN PHỤC VỤ ĐÀO TẠO NGÀNH CÔNG TÁC XÃ HỘI	
NGUYỄN THANH HẢI.....	70
MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC CHO SINH VIÊN NGÀNH BÁO CHÍ TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH	
LÊ THỊ THU HIẾN.....	79
NHU CẦU ĐÀO TẠO NHÂN LỰC BÁO CHÍ ĐA PHƯƠNG TIỆN TRONG MÔI TRƯỜNG TRUYỀN THÔNG SỐ Ở VIỆT NAM HIỆN NAY	
LÊ THỊ THANH HIẾU - NGUYỄN THỊ KIM CHI.....	83
DẠY HỌC KIẾN TẠO CHO SINH VIÊN CHUYÊN NGÀNH CHÍNH TRỊ HỌC TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH HIỆN NAY	
PHẠM THỊ THÚY HỒNG.....	88
GIẢI PHÁP GIÚP NÂNG CAO NĂNG LỰC NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CHO SINH VIÊN KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN TRONG GIAI ĐOẠN CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0	
PHẠM THỊ THÚY HỒNG - NGUYỄN THỊ KIM CHI.....	93
ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ ĐỐI VỚI SINH VIÊN CÁC NGÀNH KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH HIỆN NAY	
VŨ THỊ PHƯƠNG LÊ.....	97
XÂY DỰNG CHUẨN ĐẦU RA CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO NGÀNH CHÍNH TRỊ HỌC TIẾP CẬN CDIO	
PHÙNG VĂN NAM - ĐẶNG THỊ MINH LÝ.....	107
MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG THỰC HÀNH, THỰC TẬP CÔNG TÁC XÃ HỘI Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI CĂN BẢN, TOÀN DIỆN GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO	
HOÀNG THỊ NGA.....	115
XÂY DỰNG TIÊU CHÍ ĐÁNH GIÁ HỌC PHẦN "TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM TRONG NHÀ TRƯỜNG PHỔ THÔNG" CHO SINH VIÊN SƯ PHẠM XÃ HỘI TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH TIẾP CẬN CDIO	
LÊ HÀ PHƯƠNG.....	120
NÂNG CAO HIỆU QUẢ ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC BÁO CHÍ - TRUYỀN THÔNG TRONG CUỘC CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0	

TRẦN VIỆT QUANG	127
NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TRONG GIẢNG DẠY MÔN HỌC NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC HIỆN NAY	
NGUYỄN THÁI SƠN	133
TƯ DUY TRIẾT HỌC TRONG CỔ TÍCH TẮM CẨM	
TRƯƠNG THỊ PHƯƠNG THẢO	141
MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC SỰ PHẠM CỦA GIÁNG VIÊN KHI GIẢNG DẠY THEO HƯỚNG TIẾP CẬN CDIO	
NGUYỄN THỊ KIM THỊ	145
NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY, NGHIÊN CỨU CÁC MÔN KHOA HỌC XÃ HỘI NHÂN VĂN TRONG XU THẾ HỘI NHẬP TOÀN CẦU	
NGUYỄN VĂN THIÊN	149
NÂNG CAO HIỆU QUẢ CỦA GIÁNG VIÊN TRONG GIÁO DỤC TÍNH NHÂN VĂN - ƯU THẾ CỦA NGÀNH KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN	
BÙI MINH THUẬN	155
VĂN HÓA CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ MIỀN TÂY NGHỆ AN: THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP	
VÕ THỊ HOÀI THƯƠNG	164
NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY HỌC PHẦN NHẬP MÔN KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN THEO HƯỚNG TIẾP CẬN CDIO	
NGUYỄN VĂN TRUNG	172
VẬN DỤNG CÁC PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC TÍCH CỰC TRONG GIẢNG DẠY MÔN ĐƯỜNG LỐI CÁCH MẠNG CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH GIAI ĐOẠN HIỆN NAY	
NGUYỄN HỒNG VINH	180
BÀN THÊM VỀ CÁCH THỨC TỔ CHỨC DẠY HỌC VÀ ĐÁNH GIÁ CÁC HỌC PHẦN THỰC TẾ TUYẾN ĐIỂM DU LỊCH THEO TIẾP CẬN CDIO	
NGUYỄN THỊ HẢI YẾN	187
NÂNG CAO HIỆU QUẢ GIẢNG DẠY HỌC PHẦN "NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC-LÊNIN (PHẦN KINH TẾ CHÍNH TRỊ)" TIẾP CẬN CDIO Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH	
TRẦN THỊ HẠNH	194
BÀN VỀ NHỮNG GIẢI PHÁP NÂNG CAO TÍNH TỰ HỌC CỦA SINH VIÊN VỚI CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ	
DƯƠNG THỊ MAI HOA	198
NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI NGŨ GIÁNG VIÊN CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG Ở VIỆT NAM	
NGUYỄN KHÁNH LY	205
PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC SINH VIÊN THÔNG QUA GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN HIỆN NAY	
VÕ THỊ CẨM LY	210
SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY KẾT HỢP TRONG CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO NGÀNH CÔNG TÁC XÃ HỘI Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH	
PHAN THỊ NHUẬN	218
GỢI Ý SỬ DỤNG MỘT SỐ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC TÍCH CỰC TRONG GIẢNG DẠY CÁC MÔN KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN THEO ĐỊNH HƯỚNG TIẾP CẬN NĂNG LỰC TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH GIAI ĐOẠN HIỆN NAY	
PHẠM THỊ OANH	224
NÂNG CAO NĂNG LỰC GIẢNG DẠY CHO GIÁNG VIÊN - GIẢI PHÁP HỮU HIỆU ĐỂ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY CÁC MÔN KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN	
NGUYỄN VĂN SANG	230
LÀM CHO NHỮNG NGUYÊN LÝ TRIẾT HỌC MÁC XÍT TRỞ NÊN RÕ RÀNG, SINH ĐỘNG LÀ NHIỆM VỤ CẤP THIẾT CỦA VIỆC GIẢNG DẠY TRIẾT HỌC HIỆN NAY TRONG CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC	
LÊ ĐỨC THỌ - LÂM THỊ HỒNG THẨM	237
ĐỔI MỚI CÔNG TÁC KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CỦA SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HÀ NỘI HIỆN NAY	
NGUYỄN XUÂN THỦY	245
VAI TRÒ CỦA DI SẢN VĂN HÓA TRONG DẠY VÀ HỌC CÁC MÔN KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN	
TRẦN THỊ THỦY	251
ĐẠI HỌC VINH ĐÁP ỨNG NHU CẦU ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỘNG ĐỒNG TẠI CÁC KHU VỰC MIỀN NÚI BẮC TRUNG BỘ	

SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY KẾT HỢP TRONG CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO NGÀNH CÔNG TÁC XÃ HỘI Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH

Using Blended Teaching Methods in Bachelor of Social Work Degree Program
at Vinh Univesity

TS.Võ Thị Cẩm Ly

Viện Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trường Đại học Vinh

E-mail: vocamly1978@gmail.com

Tóm tắt: Phương pháp giảng dạy kết hợp trong bối cảnh đổi mới hoạt động đào tạo và phát triển khoa học công nghệ hiện nay là một chủ đề được nhiều nhà nghiên cứu, giảng viên ở các trường đại học trong và ngoài nước quan tâm nghiên cứu. Góp phần vào hướng nghiên cứu đó, bài viết này đánh giá hiệu quả của hoạt động giảng dạy kết hợp trong quá trình giảng dạy các môn học ngành Công tác xã hội, thuộc Viện Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trường Đại học Vinh. Bài viết dựa trên kết quả khảo sát 89 sinh viên ngành Công tác xã hội từ năm thứ nhất đến năm thứ 4 bằng phiếu trưng cầu ý kiến qua Google.docs. Nghiên cứu này kết luận rằng học tập tích cực kết hợp với phương pháp giảng dạy truyền thống là một sự thay thế khả thi cho phương pháp giảng dạy truyền thống đối với các môn học của ngành Công tác xã hội.

Từ khóa: Phương pháp giảng dạy kết hợp, Học tập tích cực, Phương pháp giảng dạy truyền thống, Công tác

1. Dẫn nhập

Trong bối cảnh phát triển khoa học công nghệ hiện nay, đổi mới phương pháp giảng dạy để nâng cao chất lượng đào tạo là mối quan tâm không chỉ của cơ quan quản lý, lãnh đạo của các trường đại học, mà còn của chính các giảng viên. Điều rất quan trọng là chọn một phương pháp giảng dạy được thiết kế phù hợp để đạt được mục tiêu và đảm bảo tính hiệu quả của toàn bộ quá trình giáo dục. Do đó, để cải thiện chất lượng dạy và học trong lớp, các chiến lược giảng dạy phi truyền thống như học tập tích cực đã và đang được sử dụng ở nhiều trường đại học. Ngoài ra, phương pháp giảng dạy kết hợp (giảng dạy truyền thống kết hợp với học tập tích cực hiện đại) được Penner (1984) đề xuất cũng đã được xem xét, áp dụng. Mục đích của nghiên cứu này là đánh giá tính hiệu quả của phương pháp giảng dạy kết hợp (giảng dạy truyền thống kết hợp với học tập tích cực hiện đại) trong quá trình truyền đạt kiến thức của các giảng viên với sinh viên ngành Công tác xã hội, Viện Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trường Đại học Vinh.

Trước hết, chúng ta cần tập trung làm rõ các khái niệm phương pháp giảng dạy, phương pháp giảng dạy truyền thống, đánh giá về hiệu quả phương pháp giảng dạy truyền thống kết hợp với các hoạt động học tập tích cực được gọi là phương pháp giảng dạy kết hợp trong việc giảng dạy các môn học ngành Công tác xã hội ở Trường Đại học Vinh. Từ đó nghiên cứu đưa ra một số trao đổi nhằm nâng cao hiệu quả của công tác xã hội và Nhân văn, Trường Đại học Vinh.

Trước hết là khái niệm phương pháp giảng dạy. Đây là một khái niệm khá quen thuộc trong các tài liệu về khoa học giáo dục. Dưới một góc nhìn nhất định, "Phương pháp giảng dạy là thuật ngữ đề cập đến những nguyên tắc chung của khoa học giáo dục và chiến lược quản lý được sử dụng trong lớp học để hướng dẫn cho người học. Ngoài ra, phương pháp giảng dạy là yếu tố cơ bản của chương trình giảng dạy bởi vì nó cung cấp câu trả lời cho câu hỏi chính trong giảng dạy của giảng viên" (Lesnikova, 2016a). Barrett, Bower và Donovan (2007) định nghĩa, phương pháp giảng dạy lấy giáo viên làm trung tâm và lấy học sinh làm trung tâm là hai loại phương pháp giảng dạy chính. Điều đáng chú ý là bất kỳ phương pháp giảng dạy của giảng viên sử dụng đều có ưu điểm, nhược điểm và đòi hỏi một số chuẩn bị sơ bộ.

Một số nghiên cứu (Barnes & Blevins, 2003; Morgan Whorton, & Gunsalus, 2010) chỉ ra rằng tất cả các phương pháp giảng dạy đều có điểm mạnh và điểm yếu. Ngoài ra, để có một phương pháp giảng dạy cụ thể phù hợp và hiệu quả, nó phải liên quan đến đặc điểm của người học và loại hình học tập đang sử dụng (Westwood, 2003). Do đó, phương pháp giảng dạy hiệu quả giúp kích thích sự tò mò của học sinh về một chủ đề của lớp, thu hút học sinh học tập, phát triển kỹ năng tư duy phê phán, giúp học sinh thực hiện nhiệm vụ, tương tác lớp học tích cực, hữu ích, và nói chung tăng cường tiếp thu nội dung học tập (Boundless, 2016).

Phương pháp giảng dạy truyền thống là phương pháp giảng dạy rất phổ biến trong giáo dục đặc biệt là ở cấp đại học, cao đẳng. Trong bối cảnh giáo dục hiện nay, giáo dục có thể truyền tải thông điệp thông qua phương pháp trò chuyện trên máy tính. Mô hình hướng dẫn chỉ đạo này được tạo ra trên nền tảng quan điểm học tập hành vi, đã được sử dụng trong nhiều thập kỷ (Skinner, 1938). Ngoài ra, đây cũng là mô hình học tập có xu hướng thụ động và người học ít đóng vai trò quan trọng trong quá trình học tập của họ (Orlich, Harder, Callahan, Kauchak, & Gibson, 2004). Theo Udovic, Morris, Dickman, Postlethwait và Wetherwax (2002) cho rằng phương pháp này có thể không cung cấp cho sinh viên những kỹ năng có giá trị, những kiến thức về lý thuyết cho đến cuối học kỳ (Udovic, Morris, Dickman, Postlethwait & Wetherwax 2002). Hơn nữa, phương pháp giảng dạy truyền thống đã và đang được sử dụng ở hầu hết các trường đại học, được nhiều giảng viên và sinh viên đánh giá là hạn chế trong cả việc dạy và học. Theo quan điểm này, phương pháp giảng dạy truyền thống mặc dù có những hạn chế được ghi chép rõ ràng lại không được loại bỏ hoàn toàn để thay thế bằng các phương pháp giảng dạy khác (Edlich, 1993). Nhìn chung, phương pháp giảng dạy truyền thống vẫn khá phổ biến ở các trường đại học trên thế giới. Vấn đề cần xem xét là cách thức sử dụng phương pháp này và phong cách giảng dạy trong các bối cảnh giáo dục khác nhau. Trong bối cảnh của giáo dục nước ta hiện nay, giảng viên cần đổi mới phương pháp giảng dạy truyền thống để phù hợp cho phương pháp này tăng cường tính tương tác với người học hơn.

2. Hoạt động đổi mới phương pháp giảng dạy của ngành Công tác xã hội, Viện Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trường Đại học Vinh

Ngành Công tác xã hội của viện Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trường Đại học Vinh là ngành học đào tạo nghề Công tác xã hội, một ngành học và nghề học khá mới mẻ ở Việt Nam (Hà Đình Bón, 2012). Để đáp ứng nhu cầu về nguồn nhân lực nghề Công tác xã hội, bộ môn Công tác xã hội thuộc khoa Lịch sử, trường đại học Vinh đã được thành lập từ đầu năm 2007 đến nay đã có 9 khóa sinh viên ra trường. Cùng với sự phát triển đa dạng và phức tạp của các vấn đề xã hội hiện nay, nhu cầu của xã hội đối với năng lực sinh viên ngành Công tác xã hội đòi hỏi ngày càng cao nên việc đổi mới phương pháp giảng dạy để rèn luyện kiến thức và kỹ năng nghề Công tác xã hội là yêu cầu đặt ra một cách bức thiết đối với cả Nhà trường và các giảng viên. Trên cơ sở đó, từ khi thành lập cho tới nay chương trình đào tạo của ngành Công tác xã hội liên tục được sửa đổi bổ sung và hoàn chỉnh theo hướng gia tăng thời lượng thực hành, chú trọng rèn luyện năng lực nghề nghiệp cho người học, học lý thuyết gắn với thực hành. Bên cạnh đó, hoạt động đổi mới phương pháp giảng dạy cũng được quan tâm và thực hiện.

Hoạt động giảng dạy các môn học trong chương trình đào tạo ngành Công tác xã hội, Viện Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trường Đại học Vinh có thể chia thành hai khối kiến thức đại cương và khối kiến thức chuyên ngành. Trong phạm vi nghiên cứu này, chúng tôi tập trung đánh giá về hiệu quả trong việc sử dụng phương pháp giảng dạy truyền thống kết hợp hoạt động học tập tích cực như: thảo luận nhóm; dạy học giải quyết vấn đề; động não; đóng vai; suy nghĩ - từng cặp - chia sẻ; dựa trên vấn đề; nghiên cứu tình huống; hoạt động lý thuyết kết hợp thực hành; hoạt động thực hành phát triển cộng đồng vào các môn học thuộc khối kiến thức chuyên ngành Công tác xã hội. Để tìm hiểu về đánh giá của người học đối với hiệu quả của phương pháp giảng dạy truyền thống kết hợp với các hoạt động học tập tích cực nghiên cứu này đã tiến hành trưng cầu ý kiến của 89 sinh viên ngành Công tác xã hội từ năm thứ nhất đến năm thứ tư bằng phương pháp trưng cầu ý kiến trên công cụ Google doc và phương pháp phỏng vấn sâu 5 sinh viên và giảng viên ngành Công tác xã hội, Viện Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trường Đại học Vinh từ 1 tháng 4 năm 2019 đến 29 tháng 4 năm 2019.

2.1. Hiệu quả của phương pháp giảng dạy truyền thống kết hợp với dạy học giải quyết vấn đề; động não; dạy học dựa trên vấn đề đối với sinh viên tại lớp học

Phương pháp giảng dạy truyền thống kết hợp với các hoạt động học tập tích cực như dạy học giải quyết vấn đề; động não; dạy học dựa trên vấn đề với tất cả các sinh viên tại lớp học được sử dụng khá phổ biến và linh hoạt tùy thuộc nhiều yếu tố như nội dung dạy học, yêu cầu môn học: "... Các hoạt động động não, dạy học giải quyết vấn đề, dựa trên vấn đề được thực hiện kết hợp với thuyết trình như thế nào tùy thuộc vào nội dung môn học nhưng chủ yếu sử dụng để dạy các học phần học lý thuyết tại lớp học..." (PVS nữ giảng viên ngành Công tác xã hội, 41 tuổi). Đánh giá về tính hiệu quả của kết hợp phương pháp giảng dạy truyền thống với các hoạt động dạy học: giải quyết vấn đề; động não; dạy học dựa trên vấn đề được đa số sinh viên đánh giá là tốt và bình thường, hầu như không có ý kiến đánh giá chưa tốt.

Kết quả phỏng vấn sâu một sinh viên năm thứ tư ngành Công tác xã hội về hiệu quả sử dụng kết hợp phương pháp giảng dạy truyền thống với các hoạt động học tập tích cực để giải quyết vấn đề; động não; dạy học dựa trên vấn đề cho thấy: "Các hoạt động tìm hiểu về một vấn đề chuyên sâu đào sâu mà giảng viên đặt ra trước hoặc trình bày kỹ năng giải quyết vấn đề của sinh viên sau khi ra trường" (PVS nam sinh viên năm thứ tư ngành Công tác xã hội, Trường Đại học Vinh). Đồng thời, một số sinh viên khác đánh giá "hiệu quả của phương pháp giảng dạy kết hợp phụ thuộc vào mức độ sự phạm của các giảng viên" và "tăng cường thời gian học với các hoạt động tập tích cực" (Nguồn: Khảo sát 89 sinh viên qua Google.docs).

1. Bảng 1: Hiệu quả của dạy học giải quyết vấn đề; động não; dạy học dựa trên vấn đề

	Đánh giá của người học (%)			
	Tốt	Bình thường	Chưa tốt	Ý kiến khác
Phương pháp giảng dạy truyền thống kết hợp với các hoạt động học tập tích cực	87,5	11,4	0	1,1
Động não	78,7	18,0	0	3,3
Dạy học dựa trên vấn đề;	85,2	11,4	0	3,3

(Nguồn: Kết quả khảo sát trên công cụ Google.docs của tác giả)

Nhìn chung, cả hai nguồn dữ liệu định lượng và định tính của nghiên cứu đều khẳng định việc sử dụng phương pháp giảng dạy truyền thống kết hợp với các hoạt động học tập với tất cả các thành viên trong lớp học đều phát huy hiệu quả giúp tăng cường khả năng tự tìm tòi, suy nghĩ và phân tích vấn đề của người học từ đó giúp họ luyện các kỹ năng giải quyết vấn đề, suy nghĩ tích cực chủ động trong quá trình tiếp thu kiến thức chuyên ngành Công tác xã hội.

2.2. Hiệu quả của phương pháp giảng dạy truyền thống kết hợp với các hoạt động học tập tích cực theo nhóm ở lớp học

Tùy mục đích và yêu cầu môn học, giảng viên sẽ kết hợp phương pháp giảng dạy truyền thống với các hình thức học tập tích cực theo nhóm để phát huy lòng tự tin, rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm cho người học. Một số ý kiến phỏng vấn sâu cho thấy hoạt động học tập tích cực theo nhóm được áp dụng khá thường xuyên như đóng vai và thảo luận nhóm, nghiên cứu tình huống ...đây là ba hoạt động phù hợp với đặc trưng nghề nghiệp của sinh viên ngành công tác xã hội. "Hầu như các môn học chuyên ngành quan trọng đều áp dụng phương pháp nghiên cứu tình huống và đóng vai để đặt sinh viên thực hành một số các ứng xử nào đó vào một tình huống giả định. Khi làm việc nhóm thành viên nào cũng phải tích cực tham gia không thể lại các thành viên khác". (PVS nữ sinh viên năm thứ tư, ngành Công tác xã hội).

Kết quả khảo sát cho thấy phần lớn sinh viên ngành Công tác xã hội đánh giá hiệu quả của sử dụng phương pháp giảng dạy truyền thống với các hoạt động học tập tích cực theo nhóm tại lớp như đóng vai và thảo luận nhóm, nghiên cứu tình huống mà giảng viên ngành Công tác xã hội đã áp dụng từ 80,7% đến 89,9%.

Chỉ một tỷ lệ rất thấp sinh viên cho rằng hiệu quả chưa tốt (2,2%). Đồng thời, một số ý kiến khác cho rằng: “*cần tăng cường hơn nữa thời gian cho các hoạt động học tập tích cực theo nhóm nhưng cần sự giám sát chặt chẽ và tích cực của giảng viên vì không phải sinh viên nào cũng tích cực và tự giác tham gia*” (PVS nam sinh viên năm thứ ba, ngành Công tác xã hội).

Bảng 2: Hiệu quả của đóng vai và thảo luận nhóm, nghiên cứu tình huống, suy nghĩ- từng cặp- chia sẻ

	Đánh giá của người học (%)			
	Tốt	Bình thường	Chưa tốt	Ý kiến khác
Phương pháp giảng dạy truyền thống kết hợp với các hoạt động học tập tích cực				
Đóng vai	89,9	6,7	1,1	2,2
Thảo luận nhóm	85,4	7,9	2,2	4,5
Nghiên cứu tình huống	89,8	8,0	0,0	2,2
Suy nghĩ - từng cặp - chia sẻ	80,7	13,6	1,1	4,5

(Nguồn: Kết quả khảo sát trên công cụ Google.docs của tác giả)

Như vậy, việc kết hợp phương pháp giảng dạy truyền thống với các hoạt động học tập tích cực theo nhóm như đóng vai và thảo luận nhóm, nghiên cứu tình huống, suy nghĩ - từng cặp - chia sẻ sử dụng trong hoạt động giảng dạy các môn học ngành Công tác xã hội được sinh viên đánh giá cao về tính hiệu quả. Thông qua phương pháp giảng dạy kết hợp này, sinh viên có nhiều cơ hội cùng nhau trao đổi kinh nghiệm và cách thức giải quyết vấn đề từ đó phát huy năng lực cho người học.

2.3. Hiệu quả của phương pháp giảng dạy truyền thống kết hợp với các hoạt động học tập tích cực theo nhóm ở cộng đồng

Đặc trưng nghề Công tác xã hội đòi hỏi sinh viên sau khi ra trường phải có năng lực trợ giúp cá nhân, nhóm và cộng đồng cũng như tác động vào hệ thống xã hội để giúp họ giải quyết các vấn đề, thay đổi về mặt xã hội và tăng cường an sinh xã hội (Hà Đình Bốn, 2012, tr96). Chính vì vậy, bên cạnh hoạt động giảng dạy lý thuyết trên lớp thì hoạt động thực hành, thực tế, thực tập ở cộng đồng là rất quan trọng. Để trang bị đầy đủ các năng lực nghề nghiệp, các môn học chuyên ngành quan trọng đều được xây dựng kết hợp giữa học lý thuyết và thực hành. Kết quả khảo sát về hiệu quả giảng dạy kết hợp giữa học lý thuyết và thực hành được sinh viên đánh giá cao cụ thể là đánh giá tốt chiếm 91,0%, đánh giá bình thường chiếm 6,7%, đánh giá chưa tốt chỉ chiếm 1,1%, ý kiến khác là 2,2%. Đối với việc đánh giá hiệu quả của hoạt động thực hành phát triển cộng đồng, theo ý kiến của một giảng viên ngành Công tác xã hội: “*hoạt động thực hành phát triển cộng đồng là hoạt động giúp sinh viên rèn luyện các kỹ năng nghề nghiệp và các kỹ năng mềm khi các em được xuống ở và làm việc tại những cộng đồng đang gặp khó khăn. Nhiều tình huống thực tế buộc các em phải tự mình tìm cách giải quyết vấn đề từ đó tự nâng cao năng lực của mình*” (PVS giảng viên nữ ngành Công tác xã hội, 39 tuổi). Kết quả khảo sát cũng đánh giá cao về chất lượng hoạt động thực hành phát triển cộng đồng chiếm tỷ lệ 90,9%, bình thường 5,7% và chưa tốt chỉ chiếm 1,1%.

kết hợp giữa phương pháp giảng dạy truyền thống và các hoạt động học tập tích cực đáp ứng yêu cầu về năng cao năng lực của người học. Kết quả nghiên cứu này cũng phù hợp với các phát hiện của một số tác giả như Morgan (2000) đã chứng minh việc sử dụng bài giảng kết hợp với thảo luận cải thiện quá trình học tập giữa các sinh viên. Phương pháp giảng dạy truyền thống không thể phát huy năng lực chủ động tích cực của người học nhưng vẫn là phương pháp truyền đạt kiến thức quan trọng không thể loại bỏ mà cần được kết hợp với hoạt động học tập tích cực để tăng cường tính tương tác của người học. Bên cạnh đó, nghiên cứu chỉ ra một số tồn tại trong quá trình thực hiện các hoạt động thực hành tại cộng đồng chưa đạt được hiệu quả như mong muốn do hạn chế các nguồn lực như vật lực, tài lực để thực hiện hoạt động thực hành tại cộng đồng theo mô hình học tập theo dự án đối với một số môn học đặc thù của ngành Công tác xã hội như môn phát triển cộng đồng hay thực hành cá nhân và nhóm.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Barrett, K.R. Bower, B. L. & Donovan, N. C. (2007). Teaching styles of community college instructors, *American journal of distance education*, 21(1), 37-49. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1080/08923640701298738>

Barnes, D. & Blevins, D. (2003). An anecdotal comparison of three teaching methods used in the presentation of microeconomics. *Educational Research Quarterly*, 27(4), 41-60.

Brockbank, A. & McGill, I.(1998). *Facilitating Reflective Learning in Higher Education*, Open University Press, Buckingham, England.

Boundless Education (2016). *Effective teaching strategies help to engage students in learning, develop critical thinking skills, and keep students on task*. Retrieved from <https://www.boundless.com/education/textbooks/boundless-education-textbook/working-with-students-4/teaching-strategies-21/effective-teaching-strategies-64-12994/>.

Dữ liệu khảo sát bằng công cụ Google.docs Retrieved from https://docs.google.com/forms/d/1Oq9vGH57zbXZ_aag4zLkZlyrq9snGXNaLdMgY5DMAEI/edit

Edlich, R. F. (1993). My last lecture. *Journal of Emergency Medicine*, 11(6), 771-774.

Hà Đình Bốn, 2012, *Phát triển nghề Công tác xã hội ở Việt Nam về phương diện pháp luật*, Kỷ yếu Hội thảo Quốc tế: Chia sẻ kinh nghiệm Quốc tế về công tác xã hội và an sinh xã hội, Nxb Đại học Quốc gia, Hà Nội, 93-105.

Kolesnikova, I.V. (2016a). Model of teaching to select the methods of education during general didactical training process for future primary school teachers. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, 38(77), Ukraine, 33-37.

1. Kolesnikova, I.V. (2016a). Model of teaching to select the methods of education during general didactical training

2. process for future primary school teachers. [In Ukrainian.] *Science and Education a New Dimension. Pedagogy*

3. and Psychology, 38(77), 33-37

- Walesnikova, I.V.(2016b). Future Elementary Teachers' Knowledge and Skills
 of Teaching Methods. *American Journal of Educational Research*, 4(10),
 Retrieved from <http://pubs.sciepub.com/education/4/9/6/index.html>
- Morgan, R. Whorton, J. & Gunsalus, C. (2000). A comparison of short term and
 term retention: Lecture combined with discussion versus cooperative learning.
Journal of Instructional Psychology, 27(1), 53-58.
- Orlich, D.C. Harder, R. J. Callahan, Kauchak, D. P., & Gibson, H. W. (2004).
Teaching Strategies: A Guide To Better Instruction. (6th ed.). Boston, Houghton
 Mifflin.
- Penner, J. G. (1984). *Why many college teachers cannot lecture: How to
 improve communication breakdown in the classroom*. USA. Spring field.
- Skinner, B. F. (1938). *The behavior of organisms: an experimental analysis*,
 457. Oxford, England. Retrieved from [http://s-f-walker.org.uk/pubsebooks/
 The%20Behavior%20of%20Organisms%20-%20BF%20Skinner.pdf](http://s-f-walker.org.uk/pubsebooks/The%20Behavior%20of%20Organisms%20-%20BF%20Skinner.pdf)
- Udovic, D. Morris, D. Dickman, A. Postlethwait, J. & Wetherwax, P.(2002).
 Workshop Biology: Demonstrating the effectiveness of active learning in an
 introductory Biology course. *BioScience*, 52(3), 272-282. Retrieved from [https://
 academic.oup.com/bioscience/article/52/3/272/312541](https://academic.oup.com/bioscience/article/52/3/272/312541)
- Westwood, P. (2008). *What teachers need to know about teaching methods*.
 Melbourne, Australia. ACER Press.

r

e